

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej

oraz Wojskowej Służby Polek

81-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186

e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

prof. S. Rafim'ski

86-200 Chełmno

ODR Pom.
Chełmno

** Gutsche Józef

M-1029/1773 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Gutschke Józef
T.M-1029/1773 Pom.
Pomorskie ODR
Chreńmo

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 1 s. 1

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 4 s. 1-4

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1). bieżąca k. 6, s. 1-6

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 34

VI. Fotografie dwa i ikony grafiki

II. Materiały uzupełniające relację: Gutschke
Józef

1. List Stefana Rofinińskiego do Fundacji
z informacją biograficzną o Józefie Gutschce k.1 s.1
rępis oryg. z 8. XI. 24.11.1990
2. jak wyżej, z 8.01.2000, oryg. rękop. k.1 s.2
3. Biogram Józefa Gutschke, [w:] SBKP
1939-1945, Toruń 2001, w.5, s.64
rękop. k.2 s.3-4

Włodzisław Rejzinski

Chełmno, 21. X 1999

86-200 Chełmno

Wpłynęło dnia _____

L.dz. _____

Fundacja

Archiwum Pomorskiego

Domis Krajowej

w Toruniu

Nadpisał mi pismo Panstwa
z 22 X 1999 l.dz 3802/Pom/99 domare,
ze porucikowi Pan to GUTSCHE JOZEF
ur 7 IV 1872 Potępsze wie wiej pomorskie. Był
z 1930 absolwentem Uniwersytetu Pomorskiego
Następnie pracował w charakterze malarza
kolejno w szkołach średnich: Gimnazjum
Pracuje Torunia z od 1932 Chełmno. Po II wojnie
światowej był zatrudniony w Liceum Ogólnokształcącym
w Chełmnie do 1974. Prace
okupieńcy przelewał w swoje mieszkania w pos.
chełmińskim i pełnił funkcję zastępcy kierownika
Biura Obsługi i Kultury, mającej
miejscowość w Wroclawie.

Z poważaniem
W. Rejzinski

Stanisław Rajzowski

Chełmno, 8. I. 2000

86-240 Chełmno

Wpłynęło dnia 12.01.
Ldz. 0057 POM 2000 KM

Państwu
mgr Michał Cjoryk

Do pisma z 6 XII 1999 L. dz. 3393 domagam się Pan Józef Gutsoch nr. 7 IV 1901 w Departamencie woj. przemysłowej z dnia 15 XII 1984 w Chełmnie. W przedstawionym biogramie o Porowickim Okręgowym Miernictwie są błędy! Do mgr Katedowski nie powinno być w sprawie Pana Gutsocha, gdyż wiem o nim więcej niż Katedowski. Ja nie jestem lekarzem i wojnie siostrzanej.

Z poważaniem
S. Rajzowski

Gutsche Józef (1901–1984), zca Szefa Wydziału Oświecenia Publicznego Ekspozytury ODR RP na Kraj. 3

Urodzony 4 IV 1901 r. w Parzęczewie woj. poznańskie; syn Romana i Zofii z d. Sokołowskiej. W Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu uzyskał maturę (1919 r.), a w styczniu 1920 r. podjął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu w Poznaniu, lecz przerwał je z przyczyn rodzinnych. W latach 1923–1928 był nauczycielem gimnazjów w Szamotułach, Krotoszynie, rok w Korpusie Kadetów nr 3 w Rawiczu, kontynuując jednocześnie studia. W 1930 r. zdobył kwalifikacje nauczyciela szkół średnich (j. obce). Uczył w gimnazjum w Toruniu, potem w Lubawie, a od 1933 r. aż do

wybuchu wojny w Państwowym Gimnazjum Męskim w Chełmnie.

Już od 1940 r. w swoim mieszkaniu w Chełmnie przy ul. Hallera 9 wraz z żoną Marią z d. Jankowską prowadził tajne nauczanie. Od początku okupacji prowadził nasłuch radiowy (u Heleny Jarockiej). W 1942 r. pomógł Kazimierzowi Ośmiałowskiemu, zagrożonemu wcieleniem do Wehrmachtu, w przerzucie do GG. Wiadomo, że do ODR został wprowadzony z inicjatywy Bolesława Lipskiego ps. „Bartel”, przez Zygmunta Wiśniewskiego ps. „Parwus” Inspektora Obw. 2 Grudziądz Wydz. Bezpieczeństwa ODR. J. Gutsche od 1943 r. do stycznia 1945 r. pełnił funkcję zcy kuratora na Okręg Pomorski. Razem z Walerią Lipską (zam. Piotrowską, siostrą Bolesława) skutecznie organizował tajne zorganizowane nauczanie, tworząc powiatowe i miejskie władze szkolne. W mieszkaniu matki Wandy Karoluk z d. Rorowskiej przy ul. Biskupiej w Chełmnie raz w miesiącu uczestniczył w tajnych odprawach łączników. Jego łączniczką i kurierką były m.in. Wanda Ćwikowska-Lipska z Chełmna oraz Wanda Karoluk, które przewoziły z Torunia i Bydgoszczy pieniądze na cele oświatowe i pomoc społeczną, korespondencję wraz z prasą konspiracyjną. Uczestniczył w odprawach referentów powiatowych i miejskich (terenowych władz oświato-

64 *Stow. biograficzny komsp. pomorskiej 1939-1945,
Wyd. Bibl. GASPAC, t. XXXV s. 5
Dumini 2001.*

4

wych ODR), organizowanych w Bydgoszczy. Pod jego kierunkiem Franciszka Szablewska organizowała w zakresie szkoły powszechnej i średniej tajne nauczanie z ośrodkami w Chojnicach, Czersku, Brusach i Karsinie.

Po wojnie, do 1975 r., uczył w Liceum Ogólnokształcącym w Chełmnie. Nie miał dzieci. Zmarł 15 grudnia 1984 r. w Chełmnie i tu został pochowany.

APAK: Kartoteka Insp. Grudziądz; T.: Jarocka H., Kałdowski J., Karoluk W., Mroziak K., Nowicki S., Szablewska F., Wiśniewski Z.; Akta osobowe Gutsche J. w Liceum Ogólnokształcącym w Chełmnie (bez numeracji); *Absolwenci Gimnazjum i Liceum św. Marii Magdaleny w Poznaniu 1805–1950*, opr. A. Białobłocki, Poznań 1995, s. 162; Ciechanowska K., *Tajna działalność w zakresie opieki społecznej, oświaty, kultury i życia religijnego na Pomorzu*, w: *Walka podziemna...*, s. 354; Ciechanowski K., *Kierunki działania pomorskiego ruchu oporu w latach 1939–1945*, Biuletyn Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego 1969, nr 1, s. 9–10; Górski G., *Pomorska Okręgowa Delegatura Rządu RP w latach 1941–1945*, w: *Walka podziemna...*, s. 197; Komorowski K., *Leksykon...*, s. 132; Stromski Z., *Pamięci godni, chojnicki słownik biograficzny 1275–1980*, Pomorze–Bydgoszcz 1986, s. 180; *Sl. konsp. pom...*, cz. 1 (biogram Szablewskiej F.).

Stefan Rafiński, Elżbieta Skerska

1/2. Dokumenty dotyczące melatora - Gutsche
Józefa

1. "Dziadeczenie isnicollka" Józefa Gutsche
z 16.07.1973 o prowadzeniu przez Iłomra-
do, Brosilke tajnego, serg. menciunia
- referent powiatowy, kroskop. odpisu
omyg. k. 1 s. 1

Chełmno, dnia 16 VII 1973 r.
/Miejscowość/

Gutsche Józef
Chełmno, ul. Dworcowa 9
/Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie/

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik/czka/ /wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od-do/: organizacji tajnego zorganizowanego nauczania w powiecie chełmińskim w latach 1943-I 1945 r. świadomy/a/ odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

oświadczam,

że Ob. Konrad Mrozik syn /córka/ Romana, urodz. dnia 7 lipca 1911 roku w Lubiewie pow. tucholski jest mi znany/a/ osobiście jako uczestnik/czka/ /wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym/cą/ oświadczenie i czasokres od-do/: organizacji tajnego zorganizowanego nauczania w powiecie tucholskim w okresie od sierpnia 1943 r. do końca stycznia 1945 r. Ob. Mrozik był organizatorem i referentem powiatowym. Spotykałem go na kontaktach w Bydgoszczy, gdzie się też poznaliśmy.

wyżej wymieniony/a/ posiadał/a/ pseudonim "Światłowski" i pełnił/a/ funkcję - brał/a/ udział /w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był/a/ oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od-do/: był organizatorem tajnego zorganizowanego nauczania i referentem powiatowym na powiat tucholski w okresie od sierpnia 1943 r. do 31 stycznia 1945 r.

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wydanej przez Zarząd Okręgu w *Bydgoszczy* leg. 14554/Bg.

Własnoręczność podpisu
stwierdza się:

Pieczęć trójkątna z napisem:
Związek Bojowników o Wolność
i Demokrację, Zarząd Oddziału
Chełmno.

Podpis nieczytelny.

/pieczęć i podpis odpowiednich
władz lub Zarządu ZBoWiD/

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym pod-
pisem.

Podpis nieczytelny.

/Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko/

jest w k. osob. Mrozika Konrada - Chojnice f 9

IV/1. Korespondencja bieżąca: dotyczy Gutschera Józefa

1. List Stefana Rafińskiego do Fundacji z informacją o działalności konspiracyjnej Józefa Gutschera; list z 15.11.1999r., rękopis oryg. k. 1 s. 1
2. List Fundacji z 22.11.1999r. do Stefana Rafińskiego z załącznikami (biogram M. Porowski i karty inf. J. Gutschera - kserokopie k. 3 s. 2-4
3. List Fundacji do Stefana Rafińskiego z 24.01.2000r., rękopis kopia k. 1 s. 5
4. Pismo S. Rafińskiego do Fundacji z 14.04.2001, rękopis oryg. k. 1 s. 6

Henryk Rejzowski

Chelmu, 15.XI.1993

86-200 Chelmu

Wpłynęło dnia 18.11. KM
Ldz 3276 / Pom / 99

Fundacja Archiwum
Obronii Krajowej
w Toruniu

Zwracam się uprzejmie o informację
biograficzną dotyczącą p. Gustawego Jędrzeja
ur. 4 IV 1901 w Parzędewie woj. podlaskiej. Był
absolwentem Gimn. M. M. w Poznaniu, następnie
ukonieczł filologię na Uniwers. Przemyskim
od 1930 pracował w Gimn. Męskim w Chelmu
a po II wojnie światowej w LO tegoż miasta.

Podczas wojny pracował tajnie w Warszawie
i miał być kierownikiem tajnego Biura
Oswiaty i Kultury w Warszawie. Jędrzej
niepewnie dysponuje teraz przez wy-
katalogowanie potrzebnych informacji.

Z szacunkiem wyrażam szacunku
H. Rejzowski

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

2

Toruń dnia 22 XI 1999r

L. dz. 3802/99/Pom

Szanowny Pan
Stefan Rafiński

86 - 200 Chełmno

Szanowny Panie

Potwierdzam otrzymanie Pana listu z dnia 15 XI 1999r.
W nawiązaniu do treści Pana pisma proszę o podanie nazwiska
G. Józefa pismem drukowanym, gdyż nie mogę go odczytać.
W załączeniu przekazuję nasz apel dotyczący zdjęć i
pamiątek, dokumentów osób którzy uczestniczyli w konspiracji.

W oczekiwaniu na wiadomość od
Pana pozostaję z wyrazami
szacunku i poważania

.....
Dokumentalista mgr Michał Ojczyk

Rorowski Maksymilian (1911-1945), członek ODR w Chełmnie.

Ur. 28 II 1911 r. w Chełmnie. Ukończył szkołę powszechną. Pracował w Chełmnie jako rymarz. W latach 1931/1932 odbył służbę wojskową w jednostce balonowej w Toruniu, którą ukończył w stopniu kaprała. Następnie wstąpił do Policji Państwowej. W 1939 r. pełnił służbę jako przodownik PP w Tarnopolu. Po kampanii wrześniowej wrócił do Chełmna i pracował w zakładzie rymarskim, mieszkając przy ul. Biskupiej 1.

W 1942 r. wszedł razem ze swoim szwagrem Jakubem Karolukiem w kontakt z przedstawicielem ODR z Torunia. Od 1943 r. współpracował z →Zygmuntem Wiśniewskim ps. "Parvus" - kierownik Obw. 2 ODR Grudziądz, który reprezentował Wydział Bezpieczeństwa ODR z Bydgoszczy. Rorowski wprowadził do pracy szereg ludzi z Chełmna, m. in. nauczyciela Józefa Gutsche, który objął w ODR wydział oświaty, Kazimierza Kweję, Kazimierza Zastępowskiego, Pawła Rezinera, Wacława Zarębskiego, kowala z Brzozowa, Hilarego Godebskiego, Stanisława Drażdżewskiego, Janinę Nierzwicką i swoje siostry Kazimierę i Wandę, zamężną za Jakubem Karolukiem oraz w Czarzach, pow. Chełmno, Zygmunta Gardzielewskiego ps. "Celestyn".

W lutym 1945 r. Rorowski został aresztowany przez NKWD i wywieziony w rejon Charkowa, gdzie zmarł w lipcu 1945 r.

APAK, T.: Gutsche J., Karoluk W., Wiśniewski Z.

Tadeusz Jaszowski

a/ Gutschke

Grudziądz
ODR

4

b. nauczyciel gimnazjalny, pracownik
Wydz. Kultury i Oświaty ODR w Chełmnie

Zob.

K. Liedmanowski, Kierunki działania
pomorskiego ruchu oporu ...

Biul. Zrzesz Kaszub.-Pomor., 1164,
s. 9.

PO-94

ciężmo

Gutsche Józef

Kierownik tajnym nauczaniem na półdnie
Pomorzu w 1941-42, pełnił obowiązki 2-ego
Kierownika Biura Oświaty, Wydz. w Okręgu.
Peł. Rozsu w Tomnie 12.6.1942 przeciw odwet
mińskiej konspiracji

zob. W. Zarzycki, "Konspiracja ciężmońska 34-45"
str. 19

Grudziądz
Europejskie
teatrzenie

Gutsche Józef
prof. gimn. z Chełmna
Tajne nauczanie pryncypal
w swoim mieście

Zob. T. Kowalski insp. Grudziądz

1211-97

Tr 1/2

zeb: a. W

5

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-188
87-100 TORUŃ

L. dz. 0173 / Pom / 2000

Toruń dnia 24 I 2000r.

Szanowny Pan
Stefan Rafiński

86-200 Chełmno

Szanowny Panie

Dziękuję za otrzymany list z dnia 8 I 2000r.

Na podstawie Pana relacji została założonateczka osobowa dla Józefa Gutsche nr inwent. M-1029 /1773 .

Załączam kserokopię notatki Pani Prof. E. Zawackiej dotyczącej w/w osoby oraz Biuletyn F AP AK .

W oczekiwaniu na wiadomość pd Pana pozostaję z wyrazami szacunku i poważania .

.....
Dokumentalista mgr Michał Ojczyk

Chetmno, 2001-09-14

19.09.

Wpłynęło dnia

Lp. 1947 RED S. B. 5 / 2001

Szym. Ruciński

Olga Elżbieta Skłodowska

W odpowiedzi na list z 2001-02-05 z. d. z 2001
 RED/ISKP 5/2001, prośbą o wyrażenie opinii p. Józefa
 Gutrokiego, oraz zapamiętaniego przez Fundację
 p. Adolfa Władysława Klementowskiego, który
 podczas okupacji hitlerowskiej był koman-
 dantem PAF w Chetmnie. Prośbą o wyrażenie
 opinii na temat jego 2-4 stroniskich wspomina-
 nia pamiątkowej. Drodze opinii nie zostało
 spowodowane uprzedzonym przeszkicowaniem
 redykcja p. Józefa Gutrokiego.

Z wyrazami szacunku

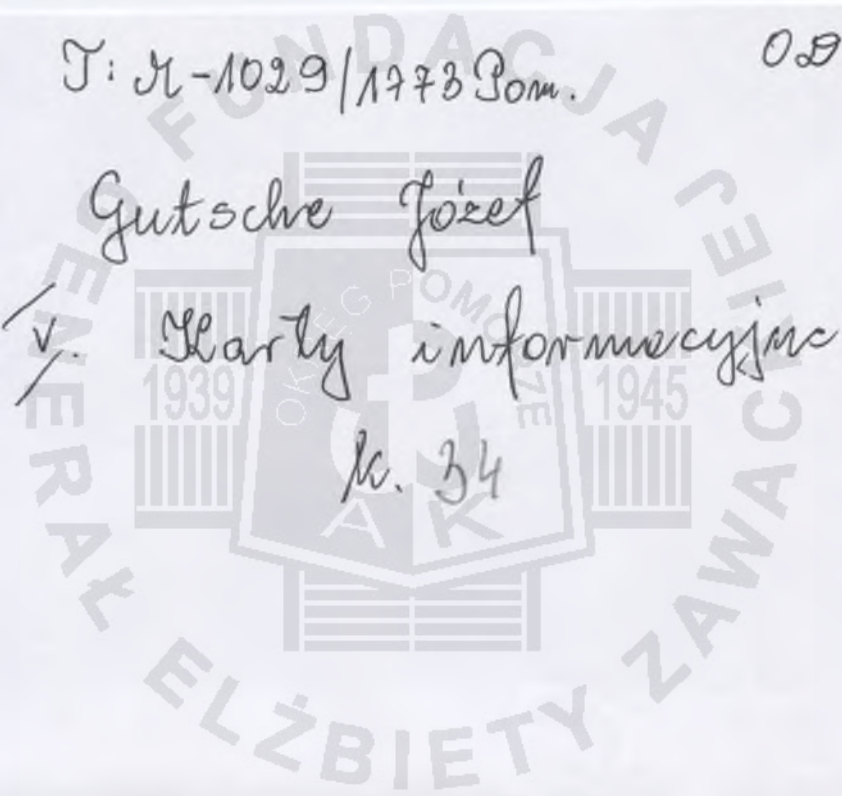
Szymon Ruciński

T: K-1029/1973 Pom.

022

Gutsche Józef

1/2. Party informacyjna
1939 1945
K. 34

Götsche Josef
roz. inf. prokasanij 18 III 80 p. M. Fręclawki
2 Chetnie G. stowdra, in otrzymyvat qd-
rebnj spowadyerun; spary ilosc'. Druki
nasoy dworku nie pamieste
otrzymyvat od "Budynja", to po Rochowicko
ktorego zome mienka w Towarniu. Pwarowok
lub pwarowok w JK P Towni
Prinimada na prawy oswiatowe otrzymyvat
od Budynja. G. pisadit do Porydyosowy do
p. dyploms (pochodnycego z Kertur lub bytowan)
p. M. Fręclawki prapromine sobu, in G. oddat
zej na porochowaciu plik dworkowaych qertek
formatu 15x10cm. Miestety po inu zakopani
zuiseruyty my tak in po wojnu nie dato in nie

odczytać
Dane morie pucharai p. 11002th Rowred
Pamięć dla bytych dla potrzebujących, których
blisko byli wzięci albo w stalagach

Gintsche
prof

Chesno
DR 2

bywał me tajnyde zbirańcde m Wandu
Rarowduj (zob vet Karsolubnyj)
kreska onyż n zapnyrijum Karsolubnyj
prekerywat piniyduj pmo Cirkowky k
muf f Seclie 12 79

K+

Gutsehe

n.d. ginn

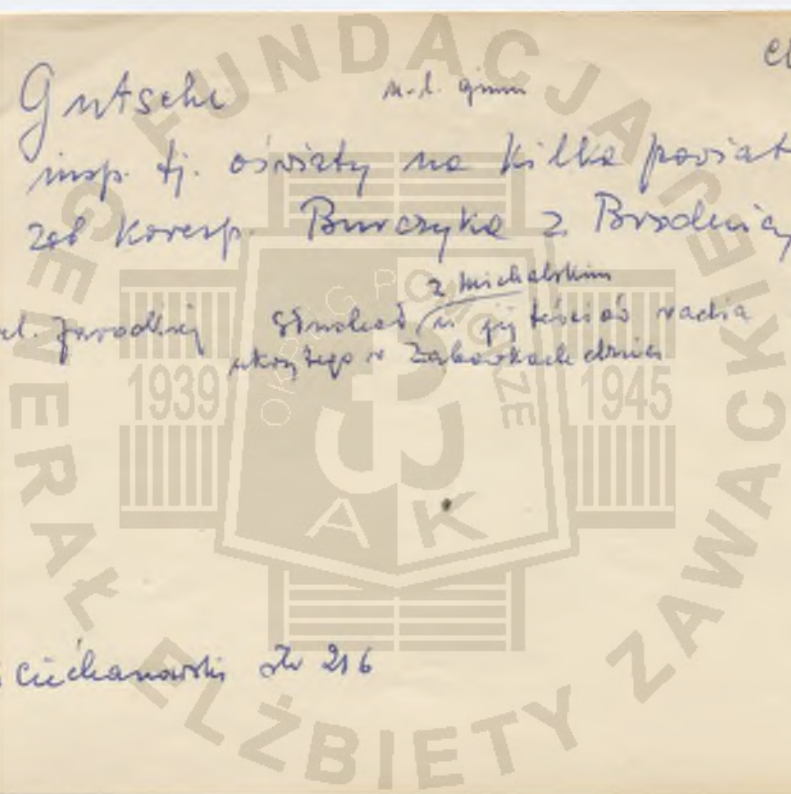
Chetmno

3

insp. tj. oświaty na kilka powiatów
zob. koresp. Burczyke z Borodulicy

ml. Juroodziej z Michalstom
Stolica w tym czasie w racha (1939r)
ktorych w Zaborskiej dnie

K. Ciechanowski Ju 216

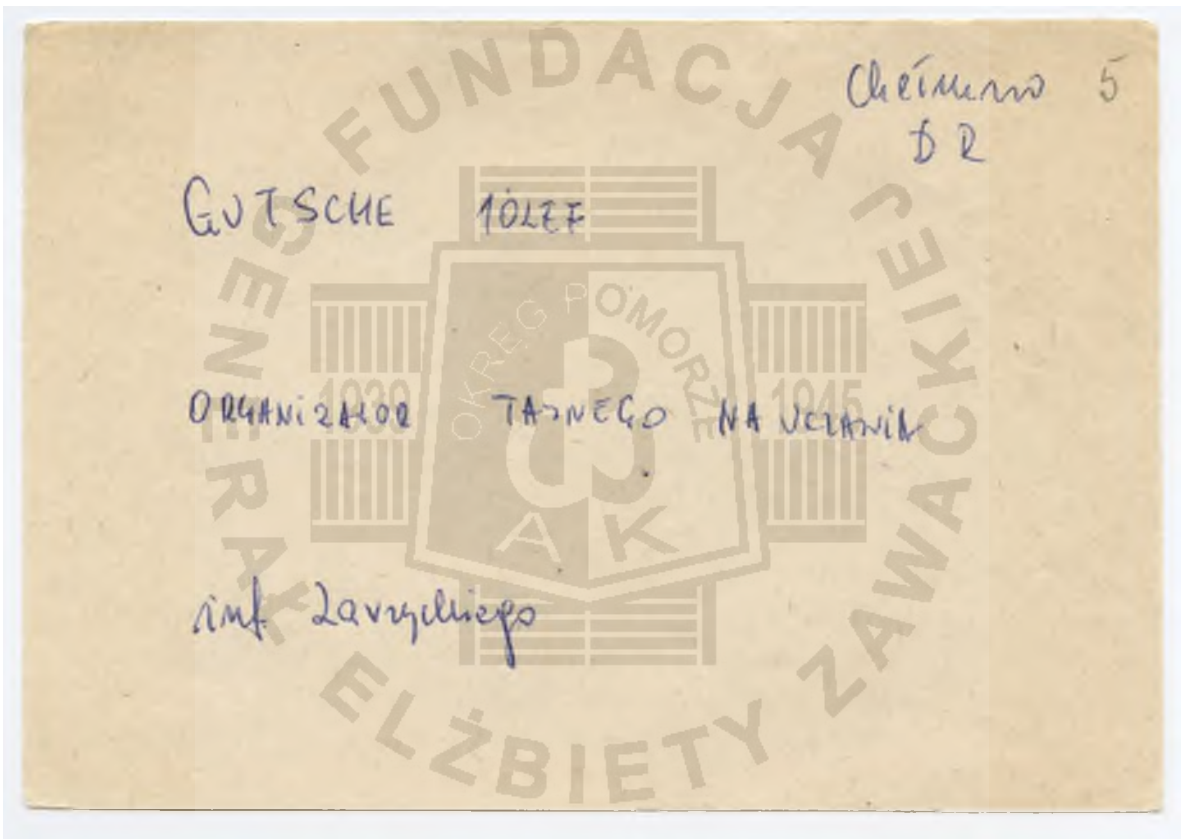

ODR 4
cietmno

Gutsche Józef

Kierował tajnym nawiązaniem na połudn.
Pomorzu. W 1941-42, pełnił obowiązki 2-ca
Kierownika Biura Osobistego Wydziału Okręgowego.
Del. Rzeczki w Tomnie Wybitna postać dłu-
mińskiej konspiracji.

zob. W. Zarycki „Konspiracja cietmińska 34-45”
str. 19.

Gutsche Józef rob. inf. G. Górski "Pomorski ODR"
Str 17/18 - Faktycznym kierownikiem Bajnego
nauczania na Pomorzu był Józef
Gutsche ściśle związany z kierownictwem
Eksperymenty. Do pracy tej został wytypo-
wany mniej więcej w 1942r, ale fakty
komplety m.in. przez niego prowadzone
działały na Pomorzu już od roku szkolnego
1939/1940

J. Lip

DDR 7

Gutsche Josef

Kurovat tajnym askolnicovm z ramu-
nia hydratu opales sportovny DDR

Zob G Gorski "DDR in Pomor-
Pomoranie 1988/11

Zob teske "4' munciam" zbiorn 52

52

Gutsche Józef

Bydgoszcz 8
ODR

- naczelnik Wydziału Oświaty i Kultury ODR,
W powołaniu go na to stanowisko pośredniczył Zygmunt
Wiśniewski.

Zob. tom 23 - Stutthof, nr. 83, S. Nowicki

K.Woj.

GUTSCHE TOŻET

00R
9

Kierownik tejżej osiedły na Pomorzu

GG

Rel. S. Nasilonego

0 Del. Rz

10

Gutsche Józef
Kierownik usci Kuratorium Aświaty

Fot. G. Górski - Nowości, sierpień 1988.

ODR
11

GUTSCHE JÓZEF

ODR

Nauczyciel chełmińskiego gimnazjum.
Szef samodzielnie działającego Wydz. Oświaty w
pomorskiej Ekspozyturze Delegatury Rządu w 1943r.

G.Górski, Pomorska ODR, [w:] Walka podziemna...,
s. 196.

MGr 1994

Chęcimno

12

Götsch József - vol Götsche

Wersionik krajnogo naučeania w Chęcimnie,
Zastępcza Wersionika Ołregomego Poiera Osiedły,
Zygmunta Szulcrynśkiego z Tommie

zob.: Kaminśki H.S., Czy w Tomnie był krajie
naučeanie, Nowości 1993 nr 174 z 7.09 o.M.,
1994 nr 51 z 14.03

KP-III 194

a/ Gutschke Grudziądz
ODR 13

b. nauczyciel gimnazjalny, pracownik
Wydz. Kultury i Oświaty ODR w Chełmnie

Zob.

K. Liedhamowski, Kierunki działania
pomorskiego ruchu oporu ...

Biul. Zrzesz. Kaszub.-Pomor., 1/69,
s. 9.

PO-94

a/

CHEŁMNO
ODR

14

GUTSCHE JOZEF

Ciżbnek ODR Chełmno wprowadzony
przez M. Rorarskiego, naukowy
Podmię objat mykbat osiady w ODR
Termin.

18/194 AK na Pomorzu, s. 128, 152

ODR

15

GUTSCHE Józef

1939

OKRĘG POMORZE
AK

1945

G. Górski, *Wstyd' PPP ...*, s. 261;
Jx11/95 *tenże, Adm. Miast. Pol. Pool. ...*, s. 233

FUNDACJA
GENERALNA
ELŻBIETY
WAWACKIEJ

Gutsche Józef
Grudziądzki
Szarepolski
teżebnik

Gutsche Józef
prof. gim. w Chotomowie
Fajne wspomnienie prowadził
w swoim mieszkaniu

1939 1945

AK

Prof. T. Kąkolowski insp. Grudziądzki

011-97 Ia/3

Gutsche Józef

Chetyno
ODR 17

Rorowski Maksymilian członek ODR w
Chetynie wprowadził go do ODR; był
nauczycielem; objął w ODR Wydział Osia-
ty; (str. 179); miesięcznik Osiaty na Pomorze.

Zob.: Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939-1945, cz. 1, wydaw. FH
PAK str. 179, 217.

Ms. XII 193

Gutsche Józef

nowy ciele

Chetmno
ODR 18
taj. news.

a Uczestnik organizacji tajnego
nauczania w pow. Chetmno; w
latach 1943-1945 kontaktował się
z nim w Bydgoszczyi Kroszki Komrad

Zob. rel. t. osob. A-276 Kroszki Komrad
imp. Chojnice

Ask. XII 1903

++ Gutschke Józef

Chetmna
00 R 19

Ma Terencja Chetmna współpracowała
z nim m. in. Wanda Czirkowska-Lipska
i Maria Gutschke (żona). Punkt nawiązania
związłował się w p.p. Gutschke w Chetmnie
przy ul. Hallera 9. W 1942. pomógł
Krzysztofowi Osmiatowskiemu, zaproszo-
nemu wicelekcji do Wehrmachtu w
przedostatnim się do G.G. Zeprowadził
do konspiracji Helene Maciejowska - prowa-
dziła tajną naukę w zakresie szkoły
średniej - przede wszystkim j. polskiego w
historii; Wanda Czirkowska-Lipska oprócz
innych

prowadzenia w swoim mieszkaniu
(ul. Dworcowa 3) tajnego nauzeńs;
była kreierką Józefa Gutschera.

zob: J-11-911/1615 Katedrali Języ;
z. III/a, ark. "Śledy konspiracji i udziału
Dn. ~~kolaret~~ w męj kobiet chetmin-
skich."

W. VI, '01

++ Gutschke Josef

Chetmno
ODR
20

Był świadkiem zaproszenia
do kumpiracji Wandy Karoluk
z d. Korowska II v. Bienenowa;
w mieszkaniu przy Biskupia 1 - Chetmno
(mieszka Wandy Karoluk) odbywały
się jeden raz w m-u zebrań
Ia, z nich, którym przewodniczył m. in.
Gutschke.

zob: J:K - 453 Karoluk Wanda - imp.
epandrięde, str. 1-2

432, VII 01

++ Gutschke Józef

Pomocze
O D R 21

Pod jego kierunkiem Szablewski
Franciszek inicjował i organizował
tajne nauzenie z zakresu szkoły
powszechnej oraz średniej; nadzorował
tajne nauzenie w pow. chojnickim,
szlowski Tucholskim i starogardzkim;
nadzorował tajne nauzenie w
Chojnicach, Czersku, Brusach i Kar-
vante

siemie;

zob: Stromański Zbigniew, Pamięci godni,
Chojnicki Słow. biograficzny 1275-1980,
Bydgoszcz 1986, str. 180 (pamięć
Szablewskiej Franciszki) 1945

488.VI.107

+ Gutschke Józef

Chetmng
O D R
L2

Skontaktował go z Bolesławem
Lipskim ps. „Bartel” Zygmunt
Wiśniewski ps. „Parous”.

zob. J: M-188/797 Wiśniewski Zyg.
- O D R Bydgoszcz.

4/8. VI 101

+ Gutschke Józef

Pomocne
OJR 23

Prace tajnej osiwiaty nadzorowało
Biuro Osiwiaty i Kultury oraz
Pomocne w ramach Departamentu
Osiwiaty i Kultury na czele z kurato-
rem Zygmuntem ^{Skulczyński} Suleyński. Jego
zestępie w terenie był Józef Gutschke.

zob. Komunikat z. Kowpiraja pomor-
skie 1939-1947, Suleyński, Józef z.
z. VI 101, str. 132

Gutsche Józef Pomorsze - Chetmni
ODL 24

Z inicjatywy Bolesława Lipskiego,
ze pośrednictwem Zygmunta Miśniew-
skiego - Inspektora ~~Obw. 2~~ Korpusu
Bezpieczeństwa Obw. 2 - zwerybowano
Józefa Gutsche na stanowisko
Kierownika Wydziału Obrony (Kasel-
nika)

zob: J. - Nowicki Stawista - str. 1
Rok. XI '01 - ODL

† Gutschke Józef

Chełmno
ODL 25

Nauczytel chełmińskiego gimna-
zjum; w 1943. został szefem
Wydziału Osiaty Oling. Delegatury
Rządu na Pomorzu.

zob. Górski Grzegorz, Pom. Olingowa
Delegatura Rządu R.P. w l. 1941-1945,
[w:] Wałki podziemne na Pomorzu
w l. 1939-1945, wyd. FADAK, t. I, str. 197.
KX2.VI.101

†† Gutschke Józef

Chetmno
- Pomorski
O D R 26

Do O D R Pomorski został
wprowadzony przez Zygmunta Wisniewskie-
go ps. "Parvus", który na ps. "Tomie"
IX/X 1941r. objął funkcję Guppelitera Obu. 2
Grodzkiego Korpusu Bosp. i Pomorskim
Publicznego O D R.

zob. Stow. biograf. korp. pom., cz. 1 str. 219.

Wsk. VI 101

++

Gutsche Józef

g. 28
Pomorie 97

Zastępca kierownika Biura
Oświaty i Wychowania (Zygmunta
Szulcayńskiego) na Pomorze;

zob.: Ciechanowski R., Tajne działalności
w zakresie opieki społecznej, oświaty,
kultury i życia religijnego na Pomorzu, [w:]
Walka podziemna na Pomorzu w l. 1939-1945,
wyd. FABRIK, t. I, str. 354

z. 88. 11'07

++

DDR 28

Gutschke Józef

„Na Nassebnike Wydziału

Oświaty „Parvus” (Wisniewski

Zygmunt) pozyskał Józefa Gutschke-

go (...). Jego zastępczynią była Waleria

zob. J: M-119/ Stanisław Nowicki
Lipska

str. 8

ok. VI '01

++ Gutschke Josef

Chetmno
ODR 99

Wauzyciel, wprowadzamy do ODR
przez Maksymiliana Porowskiego;
olejot w ODR wydział osiaty.
(od 1943?)

zob: Słou. biograficzny konspiracji
pom. 4, 2.1, str. 179

4/8. VI 101

Gutsche Józef

Pom. 30
Chełmno

Był zastępcą kierownika Biura Oświaty i Wychowania. Pochodził z Chełmna, przebywał stale na Pomorzu, wchodząc w skład Ekspozytury Okręgowej Delegatury. Gutsche wraz z grupą najbliższych współpracowników, do których należeli: Kalina Mroczk, Kalina Lipska, Feliks Kotowicz, rajcy z okolicy w teren, w celu nawiązania kontaktu z nauczycielami i powołania placówki tajnego zagranicznego nauczania oraz powołania konspiracyjnych powiatowych i miejskich władz ukrytych.

zob. Biuletyn FAPAK W 1/2003, s. 2-3

Gutschol Jozef

ODR 31

Kierownik tajnej służby na Pomorzu.

Zob. Muszkiewicz "Młodzież kobiet..." str. 52

praca magisterska Biblioteka FAPAK
29.VIII.2005 ak

a Gutschke (Józef)

ODR 32

Przedwojenny nauczyciel gimnazjalny,
kierownik Wydziału Oświaty

- ODR 1939

zob: JM: 181/790 z. II s. 1 A. Antzsek,

- ODR

AK IX 102

ODD

33

Gutsche Józef

Wprowadzony do ODD przez
Luz. Miśmiewskiego ps. "Parvus"
- został Naczelnikiem Oświaty.

zob: T: M: 114/ 723 Pom. 21/1 s. 8
St. Monicki. - ODD

21. IX '02

Gutsche Josef

ODR 34
4 por. Chętno

kurator krajnej oświaty,

Referent Gminny Stowarzyszenia Samorząd-
owej.

Zob. Chwałowski B., Delegatura
Rządu RP na Kraj na Pomoc...
Jorniki 2011, s. 102-105, 129, 246,

zł. VI 14 285

Gutsche Józef

